

Op de pijp met

id en fictie

Elke Viervelizer

Op de pijp met

Esdor van Elten

Ton van Zeijl

Op de Pijp

Zoveel verhalen
Zoveel mensen
Ieder met zijn eigen wijsheid
Verleden, heden
Dromen, wensen
In druk bevroren

Voorwoord

“Even pauze. Even op de pijp. Bakkie doen, praatje maken. Met en over bijzondere Westlanders. Westlanders met een verhaal. Over Westlandse waarden, en over heden, verleden en toekomst.”

Het zijn inmiddels vertrouwde woorden voor de vaste lezers van Groot Westland. Deze zinnen leiden alle edities van de rubriek “Op de Pijp” in, zinnen die als opmaat gelden naar een verhaal dat uit het leven gegrepen is. Wat volgt, is geen interview, maar een gesprek. Weliswaar een gesprek waar de een wat meer vragen stelt dan de ander, maar een gesprek zonder meer. Inclusief de toon die daarbij past: informeel, gelijkwaardig, geïnteresseerd.

Het mooie is: hierdoor is niet de journalist de spreekwoordelijke vlieg op de muur, maar juist de lezer. Die wordt deelgenoot van een alledaagse conversatie. Deelgenoot van een Westlands verhaal, met vaak een inspirerende noot. De makers van de rubriek slagen er zo in om binnen het genre van human interest-journalistiek, verhalen op lichtvoetige manier te brengen. En natuurlijk, de premisse van de opmaat helpt daarbij. Maar Ton van Zeijl en Esdor van Elten maken elke editie hun belofte waar, inmiddels al vijf jaar lang. Een mooi jubileum, en een mooie aanleiding om een aantal van die gesprekken te bundelen.

Ook ik ging op de pijp met de heren, een aantal jaren geleden alweer. Destijds was ik nog niet de burgemeester van Westland. Nadat ik het artikel nog eens erop nasloeg voor dit schrijven, bedacht ik me dat ik dat gezien de antwoorden die ik gaf, wel had kunnen zijn. Gevraagd naar wat de Westlandse mentaliteit is,

antwoorde ik: “Westlanders hebben een sterk gevoel van trots en optimisme: we gaan dit doen. Bovendien willen Westlanders ook graag iets betekenen voor anderen.”

Esdor vermoedde dat ik deels mezelf beschreef, wat ik bevestigde: “Ik ben een Westlandse, en daar ben ik ook trots op. Het is een mentaliteit die geworteld is in families. Er zijn niet voor niets zoveel familiebedrijven. Misschien komt het ook omdat Westlanders bezig zijn met levende dingen. Dat ze daardoor dicht bij de bron van het leven staan. Delen wat je hebt, niet alleen als je teveel hebt, maar juist als dat niet zo is. Anderen ook iets gunnen.”

Het is het mooie van de rubriek “Op de Pijp”: je treft er ambassadeurs van Westland. Mensen met Westlandse trots, mensen met een passie. Daar hoeft je geen burgemeester voor te zijn.

Dank Ton en Esdor, voor vijf jaar Op de Pijp en deze fraaie bundel. Nu even pauze. Even op de pijp. Bakkie doen, praatje maken.

Agnes van Ardenne-van der Hoeven,
burgemeester van Westland

Inhoudsopgave

Voorwoord	6
Over de pijp met	11
Aad Westdijk	12
Aalt en Emmy Baatje	17
Ad3 Huisman	20
Agnes van den Berg	23
Andre Switzar	26
Astrid Stiel	29
Anne-Mieke Berkel	32
Arnold en Hilde Jansen	36
Astrid Grootcholten	39
Bart Sosef	42
Brain Franken	45
Bianca Vreugdenhil	48
Claudia Vis	52
Cihan Daskapan	56
Corne van Zeijl	59

Danny Zuiderwijk	62
Elles Abbink	66
Engel Moor en Aad Koenen	69
Eric de Winter	74
Frans de Voeght	78
Gerda Bruinsma	81
Giel Biersteker	85
Gert van der Sar	88
Glenn de Bloois	92
Hans Smeele	95
Jaap Schut	98
Jan Verheij	101
Jelle Steringa	105
Jos Scheffers	107
Jump Koch	111
Koos van Zeijl	115
Leen van Dam	118
Leo van Rijn	121

Mandy Mulder	125
Marja Ouwering	129
Maud van Gent	132
Maxim van Ooijen	135
Nercati Erbas	139
Nico Baars	142
Nico van Zeijl	146
Paul Vis	150
Peter Smit en Jan Buskes	154
Peter van Elswijk	158
Rene van Dop	162
Rinus Schoen ((Versteegh)	166
Rob Baan	170
Sjaak van der Tak	174
Teun Stolz	177
Verborgten schoonheid	181
Ton van Mil	182
Wendy Krikken	186
Over de makers	190
Colofon	192

Over de pijp met

Even pauze. Even op de pijp. Bakkie doen, praatje maken. Met en over bijzondere Westlanders. Westlanders met een verhaal. Over Westlandse waarden, en over heden, verleden en toekomst.

Peter van Zeijl en Ton van Zeijl zijn geen directe familie van elkaar, maar komen wel beiden voor in de genealogie van de van Zeijl familie uit het Westland. Peter is geboren in Naaldwijk en Ton in Kwintsheul.

"mijn Westland, ons Westland 2020"

In 2011 ontmoeten zij elkaar bij een club voor ondernemers en bleek dat zij beiden individueel bezig waren met veranderingen hun geboorte streek. Peter had een visie over veranderingen op economisch gebied na de samenvoeging in 2004 van de kernen. Terwijl Ton van Zeijl een aantal ideeën bedacht had op basis van publicaties van de Gemeente Westland over o.a. sociale cohesie en samenwerking tussen de verschillende kernen. Beiden hadden de visie "mijn Westland, ons Westland 2020" gelezen en wilden een bijdrage aan de ontwikkeling van de streek leveren. Een van de plannen was foto's van Westlanders met een verhaal uit de verschillende kernen te interviewen en te fotograferen en die verhalen te publiceren in de krant, online en d.m.v. tentoonstellingen. Zowel Peter als Ton hebben echter geen schrijvers achtergrond, maar het toeval hielp hier een beetje.

Esdor van Elten

In de club kwam Esdor van Elten op bezoek. Zijn achtergrond als historicus en zijn journalistieke ervaring leek de perfecte

oplossing voor het probleem. Na een paar gesprekken stemde Esdor toe en gedrieën werden verdere plannen ontwikkeld.

Leen van Dam

In de club van ondernemers die elkaar elke week ontmoeten, zat ook Leen van Dam. Hij deed en doet de advertentieverkoop van het weekblad Groot Westland. Leen werd enthousiast over de plannen en zag wel kansen om die in 'zijn' krant te publiceren. Na een gesprek met de uitgever kregen de heren de mogelijkheid voor een proefartikel.

Jelle Steringa, de maker van de pijp

Jelle Steringa werd benaderd voor een eerste artikel. Hij bood spontaan aan om uit een 'eenenvijftiger' pijp die hij nog had liggen een "zitje" te maken. Zo kwam de pijp tot leven en ligt hij altijd in de kofferbak van Ton zijn auto.

Inmiddels zijn er meer dan 250 Westlanders geïnterviewd van los werkmans (ZZP'er in hedendaagse termen) tot burgemeester en van tuinderders tot een familie vrachtwagen chauffeurs.

Peter van Zeijl heeft het team in 2014 verlaten en sindsdien doen Esdor en Ton het samen met veel plezier.

Aad Westdijk 2013

Een fijnproever. Zo mag je Aad Westdijk (56) wel noemen. De geboren Maasdijker runt een slijterij in Monster en weet je feilloos uit te leggen wat het verschil is tussen verschillende soorten wijnen, bieren of whisky's. "Iedere fles heeft een verhaal." Aad woont met zijn partner in Naaldwijk. Hij heeft 2 dochters, een stiefdochter en een kleinkind. Het tweede en derde kleinkind zijn op komst.

Westland en drank. Daar wordt wel vaker over geschreven...

Ik heb niet de indruk dat er hier in het Westland meer gedronken wordt dan elders. Ik heb bijvoorbeeld ook in Den Haag gewerkt, en ik heb geen verschil gemerkt, en ook de verkoopcijfers laten dat niet zien. Anderzijds, kopen is niet drinken, dus verkoopcijfers van slijterijen zeggen ook niet alles.

Maar een rechtgeaarde Westlander lust wel een biertje...

En twee ook wel. Heineken is hier van oudsher hét merk, zoals iedere regio zo z'n eigen bier heeft. Maar er komt tegenwoordig ook steeds meer aandacht voor de speciaalbieren. Denk aan trappisten- of abdijbier. Dat is heel ander bier dan pils. Daar sla je er ook niet even een paar van achterover. En wijn wordt in het Westland ook steeds meer gewaardeerd. Mensen willen toch een beetje van het bier af, want daar wordt je dik van. Er komt ook steeds meer informatie over en aanbod van wijnen.

En die informatie kun jij ook geven?

Ik heb de opleiding voor vinoloog gedaan aan de Wijnacademie in Maarn. Een opleiding van acht maanden waarin je alles leert over wijn, de rol van het druivenras en de bodemgesteldheid, hoe je wijn moet proeven, enzovoort. Ik organiseer ook regelmatig proeverijen. Ik ben in alle wijnproducerende landen geweest, want ik wil mijn klant kunnen vertellen wat hij of zij koopt. Sommige mensen doen heel lyrisch over wijn. Het is gewoon

een consumptieartikel dat door sommigen heel bijzonder wordt gemaakt. Maar er is meer dan wijn. En sowieso, dé lekkere wijn bestaat niet. Smaak is en blijft subjectief. Dat geldt al helemaal voor bijvoorbeeld whisky. Dat is hier in het Westland momenteel booming business. Er zijn geregeld proeverijen en festivals. Iedere fles whisky heeft z'n eigen verhaal. Je hebt natuurlijk verschil tussen malt (van één destilleerderij) en blended, (samengesteld) waarbij de eerste soms wel 8 of tien jaar heeft gerijpt op eikenhout. Echt een bijzondere drank.

Hoe ben jij in het vak gerold?

Ik ben geboren in Maasdijk en op m'n 12e naar Naaldwijk verhuisd. Ik zat op de School met de Bijbel in Maasdijk en daarna deed ik de MAVO in Vlaardingen. Vervolgens heb ik de opleiding tot ziekenverzorgende gedaan in Delft. Dat was wel een beetje een opwelling. Ik merkte dat ik toch meer naar de commerciële kant neigde. Toen de opleiding klaar was moest ik in dienst en daarna wilde ik eigenlijk niet terug de verzorging in. Zo kwam ik bij Impodra in Naaldwijk terecht, en daar is mijn drankencarrière begonnen. Ik bleek er feeling voor te hebben. Binnen zes maanden had ik mijn slijtersvakdiploma, en een maand later mijn eigen filiaal. Nu zit ik al zestien jaar in Monster, in deze winkel die ik samen met mijn compagnon Ria heb.

Heb je altijd al van drank gehouden?

Gek genoeg heb ik het in mijn jeugd nooit echt lekker gevonden. Ik dronk wel eens een biertje, maar dat was het wel. Pas toen ik het beroepsmatig ging proeven ben ik het product gaan waarderen. Ik zeg wel eens 'ik neem mijn werk mee naar huis'. Ik heb alles wat in onze winkel staat geproefd en ik ken de achtergrond van ieder product.

Je hebt ook allerlei Westlandse dranken, zie ik...

Over de hele linie zie je een toename in interesse voor streekproducten. Denk aan Texels bier. Of Nederlandse wijnen als Apostelhoeve (Limburg) of De Linie (Made). Nederland is echt een wijnland in opkomst. Het klimaat wordt er iets geschikter voor en er zijn druivenrassen ontwikkeld die hier goed gedijen. We krijgen er ook meer verstand van.

Maar hier in het Westland werd en wordt geen wijn gemaakt, ook niet in de tijd van de grote druiventeelt. Omdat we hier vooral consumptiedruiven teelden. Geen wijndruiven. Dat zijn hele andere soorten. Er wordt hier en daar op amateurbasis wel wijn gemaakt in het Westland, ik weet bijvoorbeeld dat iemand in ter Heijde dat doet. Maar het Westland produceert zelf geen alcoholproducten.

Hoe zit het dan met die Westlandse drankjes?

Elders worden wel dranken geproduceerd naar Westlands recept. Zo hebben Ria en ik zelf bijvoorbeeld Bah Qui Plör ontwikkeld, een koffielikeur. Het smaakt naar hopjes/karamel met een onderton van koffie. Veel mensen denken dat Bakkie Pleur Haags is, maar het is ook een term in het Westland. In 2009 wonnen we hiermee een prijs van het Merkenbureau voor de leukste naam. Andere dranken worden alleen hier in het Westland verkocht, zoals bijvoorbeeld Westlands Bier. Dat kom je dus alleen hier tegen. Of Barre Wijn, een typisch Westlandse naam, maar de wijn komt uit Zuid-Afrika komt. Een andere eigen merk is Jonge Westlander. Een jenever die speciaal gestookt wordt door een kleine destillateur. Ook hier is het weer de receptuur die het verschil maakt. En dat geldt ook voor het Westlandertje, een kruidenlikeur die het midden houdt tussen Jägermeister en Beerenburg. Maar Bah Qui Plör is toch wel ons paradepaardje. En zo heeft iedere streek dus zijn eigen merk, en wij blijven daarin niet achter.

Slijterijen krijgen steeds meer met wet- en regelgeving te maken. En terecht. Alcohol is een genotmiddel en als je er teveel van drinkt is het schadelijk. Maar dat geldt voor ieder genotmiddel. Van zes kilo chocolade ga je ook dood. Ik zeg meestal: wij verkopen geen drank, wij verkopen sfeer. Want alcohol kan iets ontspannends en sfeerverhogends toevoegen. Maar natuurlijk, je moet er mee uitkijken. Comazuipen is slecht. En je moet ook niet gaan drinken om je zorgen te vergeten, kalm te worden of juist jezelf moed in te drinken. Het is een plezierig middel als je het met mate gebruikt. Die discipline moet je kunnen opbrengen. En ik moet zeggen, echte excessen maak ik niet mee.

Je let daar wel op?

Je hebt als ondernemer ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Als iemand ladderzat inkopen komt doen valt dat op natuurlijk. Maar het is een feit: echte alcoholisten komen vaak niet in een slijterij. Die gaan liever naar anoniemere plekken om drank te scoren. Voor ons als slijter is het ook belangrijk geen oordeel te vellen. Kopen is niet hetzelfde als drinken, en wij zijn geen politieagent. Maar ik lever bijvoorbeeld niet aan zuipketen. En wij hebben ook niet al te veel producten in de winkel staan die populair zijn bij jongeren. Die krijgen we dan ook niet zo veel in de winkel. Dat zijn dingen waar we wel op letten. Samengevat: alcohol is een feestelijk product. Er zijn maar weinig mensen die het vervelend vinden in een drankwinkel rond te lopen!

Aalt en Emmy Baatje 2015

Aalt en Emmy (58) Baatje verzetten heel wat. Grond om te beginnen. Maar daarnaast nog heel wat meer werk. In het bedrijf. Voor de kerk. En niet te vergeten: voor Team Westland, en dus voor het goede doel. En dan doe je soms dingen die je niet van jezelf verwacht: "Ik ga die berg niet op, ben daar gek". Aalt en Emmy wonen in Monster. Ze hebben drie zoons, mét drie bijbehorende schoondochters, en acht kleinkinderen.

Eigenlijk zijn jullie allebei geen Westlanders...

Emmy: Nou ja, bijna. Mijn ouders waren dat in ieder geval wel. Mijn moeder is een Van Antwerpen uit Monster. Mijn vader een Koppert uit 's Gravenzande. Ik ben geboren in een gezin met nog twee broers en nog twee zussen, en tot mijn twaalfde opgegroeid in Den Haag, waar mijn vader rechercheur bij de politie was. Toen hij met pensioen ging, verhuisden ze naar Baarn en ik moest mee.

Aalt: Ik ben geboren in Eemnes, als oudste van vijf kinderen. Mijn vader was chauffeur bij de Gemeentewerken en had daarnaast als aanvulling nog wat agrarische activiteiten: kippen, koetje. Ik was technisch aangelegd en hielp al van jongs af aan boeren: gras inkuilen, hooien, trekker rijden. Spelen heb ik maar weinig gedaan. Ik heb eerst LTS fijnmetaal gedaan en daarna de MTS werktuigbouw.

Hoe hebben jullie elkaar dan ontmoet?

Aalt: Ik was op een boerderij aan het helpen met straten, toen Emmy voorbij kwam. We hadden elkaar wel eens gezien, maar verder helemaal niks. Je weet hoe dat gaat: je jut mekaar op. Ik

maakte uit gekkigheid de opmerking: 'ga je vanavond met me mee uit?' En zij zei: 'da's best. (kijken elkaar aan) en zo kwam het.

En toen samen terug naar het Westland?

Emmy: Dat liep zo. Toen wij verhuisden bleven mijn oudste broer en zus in het Westland. Mijn broer Gerrit had een loonbedrijf. Toen Aalt in zijn praktijkjaar van de MTS zat raakten die twee aan de praat en Gerrit zei: 'kom bij mij werken.'

Aalt: Na wat wikken en wegen zei ik: 'prima'. Dus iedere maandagochtend in alle vroegte naar het Westland. Eerst logeerde ik bij een tante, later bij Gerrit. Maar ik werd dat heen en weer rijden al snel zat, dus ik vroeg pats, boem, aan Emmy of we maar niet zouden trouwen.

Emmy: Ik zat op dat moment in het examenjaar van de opleiding verpleegkunde A. Dus de timing was nou niet echt handig. Met m'n vader ben ik allerlei ziekenhuizen afgereden en uiteindelijk heb ik voor het Holy Ziekenhuis in Vlaardingen gekozen. We trouwden dus, en kregen een huis in Zwartenhoek in Monster. Voor Emmy een soort thuiskomst, voor Aalt zeker niet. Kwam je er gemakkelijk 'in'?

Aalt: Heel gemakkelijk. Ik kende al snel heel veel mensen, en zij mij. Er is natuurlijk wel verschil, zeker in mentaliteit. Het is hier toch meer een kwestie van doordouwen. Daadkracht. De doorsnee Westlander is hardwerkend, maar ook vrijgevig. Veel saamhorigheid. Wij gaan tot op de dag van vandaag wekelijks om met onze allereerste burens.

Emmy: De omgeving daar is wel erg mooi. Vroeger hadden we ook nog wel de gedachte om na ons pensioen terug te gaan. Maar dat gaat dus niet gebeuren.

Vertel eens iets over jullie bedrijf?

Aalt: Baatje Grondverzet is groot geworden door de radijs. Wij stonden aan het begin van het machinale radijssoogsten. Er kwam zoveel geschikt werk dat Emmy's broer Arie ook naar het Westland kwam. Arie had echt een technisch brein en was heel goed met zaaimachines en dat soort gesnor. Uiteindelijk liepen onze wegen wel een beetje uit elkaar. Arie en Gerrit waren echt de mechanisatiemensen. Uit hen is Koppert Cress en Koppert Machines voortgekomen. Ik ging door met het loonbedrijf. Eerst vooral tuinbouw gerelateerd: spitten, frezen, zaaien, versnipperen, dat soort werk. Maar we zijn altijd meegegaan met de tijd. Toen de substraatteelt opkwam hebben we daar op ingespeeld. We konden egaliseren met behulp van laser. Naarmate het agrarische werk afnam, nam het grondverzet juist toe, vooral ook buiten de tuinbouw. Zestig, zeventig procent is nu grondverzet, voor overheid, aannemers, hoveniers, enzovoort. Alle drie de zonen werken in het bedrijf. Twee hier in het Westland, de oudste heeft een bedrijf in Boskoop. Ook weer een loonbedrijf, maar dan weer meer gespecialiseerd in de boomkwekerij. Ik kon me dus een beetje meer terugtrekken en ben verder de tuinbouw in gegaan. Ik ben nu bijna honderd procent kweker van veldsla en rucola. Bij elkaar op zo'n tien hectare in de regio Monster.

Emmy: Ik heb wel mijn opleiding afgemaakt in het Holy, maar heb daarna eigenlijk alleen als vrijwilliger verplegingswerk gedaan. Als verpleegkundige meegelopen tijdens vakantieweken voor gehandicapten. Dat soort werk. Als er iets is dan gaat mijn hart weer open. Het is leuk om mensen bij te staan. Als ik wat meer vrije tijd krijg dan zou ik graag in het hospice willen werken.

Aalt: maar moeders is ook de spil hier in het bedrijf. Ze doet de administratie en van alles meer. Daarnaast doet ze kerkenwerk, komen de kleinkinderen regelmatig hier, we sporten allebei... We hebben tijd nergens meer voor, maar 't is prachtig.

Maar je maakt wel tijd voor Team Westland...

Emmy: Een prachtige club mensen die er echt voor gaan. De afgelopen jaren hebben ze ieder jaar meegedaan aan Alpe D'Huzes, voor het KWF. Dit jaar doet Team Westland dat voor het laatst.

Aalt: Emmy had best iets met sport. Ik had daar nooit wat mee gedaan. Ik werd er in eerste instantie bij betrokken door Willem van Galen. Hij wilde de Alpe D'Huzes gaan doen. Ik zei: 'ik wil best wat doen. Ik ga met je mee trainen. Maar die berg ga ik niet op, ben daar gek.' Maar als je er mee bezig bent, gaat het toch kriebelen. Je raakt zo betrokken. Dus vorig jaar zijn we tóch voor het eerst de berg op gegaan.

Emmy: Zo'n week op de Alpe D'Huez is niet te beschrijven. Je maakt zoveel mee. Een lach en een traan. Je krijgt zoveel binding met mensen, dat we meteen zeiden: volgend jaar weer.

Jullie doen meer dan fietsen alleen...

Aalt: We organiseren ook acties. Zo heeft Emmy met een paar dames in januari de actie 'Kerstboom er uit, Orchidee er in' georganiseerd. Contact opgenomen met orchideeënkwekers, publiciteit, alles. In één dag haalden we zo vijfduizend euro op. Schoon. Wij mannen doen ook wat: de actie 'stampot tussen de machines.' Onze schoondochters hebben een leuke kindermiddag in De Wielepet georganiseerd. Opbrengst ongeveer zesduizend euro.

Dat zijn flinke bedragen!

Aalt: Maar niet ongewoon hier. Westlanders houden van geld verdienen, maar ze geven het ook makkelijk uit. Ze zitten er niet op. Daar profiteert de middenstand van, maar goede doelen dus ook. En dat is niet alleen als het om geld gaat: ook om tijd en energie. Het team ondersteunt elkaar. Of het nu om opruimen

of koffieschenken gaat, of om een middagje verkeersregelen. Er staan mensen. En zo doen we allemaal onze dingen. Een van onze deelnemers fietst naar zijn zakelijke klanten. Door heel Nederland heen. En die kilometers laat hij sponsoren.

Emmy: Ook daarin zie je hoe een goed doel verbindt. Iedereen staat er open voor. Voor al die vrijwilligers moet je je petje afnemen. We willen ook graag een voorbeeld zijn voor onze kinderen en kleinkinderen.

Aalt: En er zijn allerlei acties: een diner op de tennisvereniging in 's Gravenzande. Westland Late Night, met Humberto Tan.

Wie geïnteresseerd is in één van deze activiteiten moet maar eens kijken op onze site www.teamwestland.nl.

Voor de laatste keer Alpe D'Huzes. Is er al iets bekend over de nieuwe doelen?

Aalt: We staan open voor ideeën. We willen meer regionale doelen kiezen. Goede activiteiten die breed gedragen worden. Dat kan in het Westland zijn, maar ook daarbuiten.

Emmy: Team Westland moet wel blijven. Er verdwijnen natuurlijk geregeld goede initiatieven. Denk aan de Wollebrand Cross. Om vol te houden is er regelmatig verfrissing nodig. Nieuwe ideeën, nieuwe mensen. Ik hoop dat er ook lezers van Op de Pijp zijn die Team Westland een warm hart toedragen!

Over de makers

Esdor van Elten.

Is historicus, schrijver, journalist, redacteur, songwriter en muzikant. Al van jongs af aan heeft hij graag en veel geschreven. Een hobby die hij mede door zijn studie geschiedenis kon professionaliseren. Inmiddels is hij al bijna tien jaar werkzaam in de (lokale) journalistiek, onder andere als correspondent en redacteur van het Haags Nieuwsblad en later als hoofdredacteur van een tiental kranten in de Duin- en Bollenstreek. Sinds 2010 werk hij freelance voor diverse media, maar ook voor bedrijven en verschillende andere profit en non-profit organisaties.

PinguïnPen

Interview- & Research-Based Communication

Interviews, research, creativiteit en samenwerking staan aan de basis van de producten en diensten van PinguïnPen, het tekst- en redactie bureau van Esdor van Elten. Artikelen, verhalen, liedjes en gedichten, (in) kranten, magazines en natuurlijk ook online! Wat kan PinguïnPen voor ú doen?

[Www.pinguinpen.nl](http://www.pinguinpen.nl)

Ton van Zeijl

Afgestudeerd aan de MTS voor fotografie werkte hij in diverse functies; vormgever drukwerk, conceptontwikkelaar, projectleider/ontwerper tentoonstellingen en fotograaf. Hij ontwierp voorlichtingtentoonstellingen voor het ministerie van Defensie (waaronder 75 jaar onderhoudsbedrijven KM). Voor Zoetermeer bedacht hij het project 'de Gave Stad', 40 jaar lef en ambitie in architectuur over Zoetermeer als groeikern.

van Zeijl Photo Design

Creatieve fotografie, beeldbewerking en projecten.

Sinds 1997 heeft hij zijn eigen bedrijf, van Zeijl Photo Design, waarin hij werkt voor bedrijven, overheden en particulieren. Creativiteit, inlevingsvermogen en samenwerken zijn de uitgangspunten voor zijn werk. Portretten, Bedrijfsfotografie, beeldbewerking en kunstprojecten de resultaten.

[Www.photodesign.nl](http://www.photodesign.nl)

Colofon

Interviews

Esdor van Elten en Ton van Zeijl

Teksten

Esdor van Elten

Fotografie

Ton van Zeijl

Vormgeving

Basis; Lisette van Oostveen

DTP: Ton van Zeijl

Druk

Telstar media

Uitgever

Van Zeijl Photo Design

© 2017 Teksten; Esdor van Elten

Fotografie: Ton van Zeijl

Alle rechten voorbehouden

ISBN

978-90-9030699-5

NUR

401

Deze uitgave is met de grootste zorgvuldigheid samengesteld/ Noch de maker, noch de uitgever stelt zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele njuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave